

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3961/2022
08.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јанићијевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ из Новог Пазара, ради поништаја решења и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1641/22 од 16.06.2022. године, у седници одржаној 08.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1641/22 од 16.06.2022. године, у делу којим је првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П1 53/20 од 26.01.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог бр. .. од 24.12.2019. године, којим је тужиоцу престао радни однос, да се утврди да је тужилац са туженим закључио уговор о раду на неодређено време почев од 24.12.2019. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и пријави га на стаж осигурања код Филијале ПИО у Новом Пазару и Филијале РЗЗО у Новом Пазару и распореди га на послове сагласно његовој стручној спреми и искуству стеченом радом. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати на име разлике зараде која је утврђена уговором о раду, законом и општим актима туженог и исплаћене зараде, као и мање исплаћене зараде на име рада дужег од пуног радног времена за период од јануара 2018. године до децембра 2019. године. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1641/22 од 16.06.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију побијајући је, према наводима ревизије, у делу којим је

првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. и 441 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) - ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Указивање тужиоца на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП не представља дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је на основу уговора о раду од 10.01.2018. године засновао радни однос код туженог на одређено време због повећаног обима посла за временски период од 10.01.2018. године до 10.02.2018. године, на пословима Тужиоцу је након тога анексима уговора о раду (укупно 8) сукцесивно продужаван радни однос на одређено време, због привремено повећаног обима посла, све до 25.12.2019. године, када му је решењем туженог од 24.12.2019. године престао радни однос услед истека рока на који је заснован.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да у конкретном случају нису били испуњени законом прописани услови за прерастање тужиочевог радног односа код туженог на одређено време у радни однос на неодређено време, предвиђени одредбом члана 37. став 6. Закона о раду, јер је тужилац без прекида код туженог био у радном односу на одређено време у укупном трајању краћем од 24 месеца, почев од 10.01.2018. године закључно за 25.12.2019. године, са којим датумом му је решењем туженог престао радни однос на одређено време код туженог, услед истека рока на који је заснован, те да након тог датума тужилац није наставио да ради код туженог најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен. Без утицаја је чињеница да је тужени након престанка радног односа тужиоца на тим пословима запослио друга лица, јер послодавац сагласно својим потребама и организацији рада самостално процењује када је потребно ангажовање додатне радне снаге и одлучује о начину њиховог ангажовања. Како нису испуњени услови за преображај тужиочевог радног односа код туженог у радни однос на неодређено време, то тужилац неосновано захтева поништај решења од 25.12.2019. године, имајући у виду да је тужиоцу, сагласно одредби члана 175. тачка 1. Закона о раду, радни однос престао истеком рока на који је заснован.

Према оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца садржине као у ставу првом изреке првостепене пресуде.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду (Службени гласник РС", бр. 24/05... 75/14) прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Ставом два истог члана предвиђено је да послодавац може закључити један, или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са

прекидима, или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Ставом шест наведеног члана 37. предвиђено је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Одредбом члана 175. тачка 1. истог Закона прописано је да радни однос престаје истеком рока на који је заснован.

Из наведеног произлази да постоје две ситуације које доводе до трансформације уговора о раду на одређено време. У првом случају ради се о ситуацији да је заснован радни однос на неодређено време уколико је запослени засновао радни однос противно одредбама у којима закон предвиђа услове и дозвољене случајеве заснивања радног односа на одређено време. Друга ситуација која доводи до преображаја наступа у случају да запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен.

У конкретном случају, тужилац је радио код туженог по основу више закљученог уговора о раду на одређено време и више анекса уговора о раду, на пословима „...“, и то почев од 10.01.2018. године закључно за 25.12.2019. године, када му је решењем туженог од 24.12.2019. године радни однос престао истеком рока на који је заснован. У таквој чињеничној и правној ситуацији, правилан је закључак другостепеног суда да нису испуњени законом прописани услови за преображај радног односа јер је тужилац код туженог радио у периоду краћем од 24 месеца, односно није наставио да ради код туженог најмање пет дана након истека 24 месеца од заснивања радног односа на одређено време. Супротно наводима ревизије, тужени је са тужиоцем закључивао више уговора о раду на одређено време, односно анекса уговора, у складу са одредбом члана 37. став 1. Закона о раду, а укупно сви уговори нису били трајања дужег од 24 месеца, у смислу одредбе члана 37. став 2. Закона о раду, због чега у конкретном случају није испуњен законом предвиђен услов за преображај радног односа, како су то правилно закључили и нижестепени судови.

Неосновано се ревизијом указује да је уговор о раду закључен супротно одредби члана 37. Закона о раду будући да су послови ко је тужилац обављао по свом карактеру стални послови, и да је за њима постојала потреба. Наиме, у члану 37. ставу 1. јасно се наводи да се уговор на одређено време може закључити за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима, оправданих роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја. Дакле, ради се о објективним критеријумима чија се испуњеност процењује у сваком конкретном случају, те није искључена могућност да то буду и стални послови чији је обим привремено увећан или се јавила потреба за њиховим обављањем у краћем року. У конкретном случају послови које је тужилац обављао нису оцењени као послови који не испуњавају објективне критеријуме за њихово обављање на одређено време, нити је до таквог утврђења суд дошао током поступка, па се не ради о закључењу уговора о раду супротно одредбама закона и тиме нису испуњени услови за његову трансформацију у уговор о раду на неодређено време ни по том основу.

Осим тога, тужилац је код туженог био радно ангажован по уговорима о раду на одређено време, у периоду када он, као корисник јавних средстава, према Закону о

буџетском систему, није био у могућности да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим када за то постоји сагласност тела Владе и предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства, што овде није случај. Одредбе Закона о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као и Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр.108/13 – који је ступио на снагу 07.12.2013. године) и каснијим изменама и допунама, којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време.

Из изложених разлога, нису испуњени услови за преображај радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, како су то правилно закључили и нижестепени судови.

Уговор о раду који је заснован на одређено време престао је по самом закону на основу одредбе члана 175. Закона о раду, а решење о престанку радног односа има само деклараторни карактер, јер радни однос на одређено време престаје *ex lege* истеком времена на који је заснован, због чега је неоснован тужбени захтев за поништај решења туженог којим је тужиоцу престао радни однос.

Имајући у виду да је тужиоцу законито престао радни однос, неоснован је његов захтев за реинтеграцију у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Код наведеног, нису основни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Осталим наводима ревизије се побија утврђено чињенично стање и оцена изведених доказа, што није дозвољено у поступку по ревизији у смислу одредбе члана 407. став 2. ЗПП, те ове наводе Врховни суд не узима у разматрање.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић